

Lasten ja nuorten väkivaltaisuus on jo arkipäivää

Väkivallan ehkäiseminen vaatii arvojen ja kasvatuksen muuttamista

KIRSI KOIVUPORRAS

-Väkivalta on päässyt murtautumaan osaksi kasvamista, se on osa lasten ja nuorten arkea, toteaa Oulun yliopiston tutkija **Tuija Huuki**.

Huukin ja tutkija **Sari Mannisen** tutkimus on osa Suomen Akatemian projektia, jossa tutkitaan kouluväkivaltaa ja kehitetään väkivallattomuuteen opettavia kasvatusteemoja.

Väkivallan Huuki määrittelee tapahtumaksi tai rakenteeksi, jolla vähätellään, pyritään kontrolloimaan tai alistamaan toista ihmistä. Se ilmenee nuorten keskuudessa usealla tavalla: haukkumisesta aina potkuihin ja lyönteihin saakka.

"Tyttöjen oireilu on hiljaisempaa, kun taas poikien pahoinvointi purkautuu häiriökäyttäytymisenä."

1970-80-luvuilta lähtien näkyvä väkivalta, esimerkiksi "tapeluringit", on karsittu kouluista hyvin. Väkivalta ei kuitenkaan ole

vähentynyt, vaan ainoastaan kadonnut näkyvistä.

-Huomattava osa väkivallasta on piilotettua. Edes tekijät itse tai ympäristö eivät välttämättä ymmärrä, milloin kyse on väkivallasta, sanoo Huuki.

Sukupuoli ohjaa väkivaltaista käyttäytymistä

Poikien väkivalta on näkyvämpää, jolloin tyttöjen piilotetumpi väkivalta jää usein sen taakse.

-Tyttöjen ja poikien pahoinvointi näkyy eri tavoin. Tyttöjen oireilu on hiljaisempaa, masennusta ja syömishäiriöitä, kun taas poikien

pahoinvointi purkautuu häiriökäyttäytymisenä, kertoo Stakesin tutkimusprofessori **Matti Rimpelä**.

Huuki toteaa, että poikien riehuminen on kulttuurissamme hyväksytympää kuin tyttöjen. Toisaalta poikia ei kasvateta käsittelemään tunteitaan, ja koskettaminen on poikakulttuurissa usein arveluttavaa. Väkivalta on osa poikana olemisen tapaa.

Väkivallan syistä puhuttaessa vedotaan usein yksilön ominaisuuksiin. Huomiota tulisi Huukin mielestä kiinnittää myös kulttuuriin.

-Julkisessa keskustelussa pitäisi kysyä, mikä meidän yhteiskunnassamme tuottaa väkivaltaa? Miksi me kasvatamme tällaisia poikia?

Tunteenpurkaukset ovat osa kasvua

Rimpelä toteaa, että kaksivuotiaat

ovat kaikkein väkivaltaisimpia. Tässä iässä sosiaaliset taidot ovat vasta kehittymässä ja lapset opettelevat toimimaan yhdessä. Usein aikuiset eivät kuitenkaan osaa käsitellä lasten kiukkua tai vihaa.

Rimpelä sanoo olevan tärkeää, miten hyvin lapsi oppii toimimaan ristiriitaisissa ja tunnistamaan omia tunteitaan. Opittava olisi myös kertomaan ja myöhemmin keskustelemaan tunteista. Kasvattajien rooli on tässä olennainen.

-Lasta ei voi muuttaa aikuisia muuttamatta, tiivistää Rimpelä.

Myös Huukin mielestä kasvattajat ovat keskeisessä asemassa väkivallan ehkäisemisessä.

-Meidän tulisi miettiä, millä tavalla ihmisyhteön haluamme lapsiamme kasvattaa. Kodeissa paremmuusajattelusta tulisi päästä eroon, ja keskittyä enemmän erilaisuuden hyväksymiseen. Yhteisöllisyyttä tarvitaan.

